



ТЕРНОПІЛЬ ЕНЕРГО

№2, березень 2012 року

Зі святом 8 Березня!

Відкриття виставки вишивки 6 березня

Приурочена дню 8 Березня виставка вишивок серед працівників ВАТ “Тернопільобленерго” буде урочисто відкрита 6 березня о 12 годині 00 хвилин в актовому залі Товариства.

На конкурс представлено енергетиками-умільцями численна кількість різноманітних вишивок, серед них – ікони, картини, сорочки, сукні, скатертини, рушники, подушки та серветки.

Вишивка — це не тільки майстерне творіння золотих рук народних умільців, а й скарбниця вірувань, звичаїв, обрядів, духовних устремлень, інтелекту українського народу. Численні орнаментальні зображення тварин, птахів, рослин, дерев, квітів стверджують, що наші предки обожнювали їх, опоетизовували природу не лише у фольклорі, а й у декоративному мистецтві. Наприклад, рушники з вишитими зображеннями голубів, півнів, коней, хрестиків тощо були своєрідними оберегами, що захищали людину від злих сил. Вагоме значення мала й кольорова символіка (червоний – любов, жага, світло, боротьба; чорний – смуток, нещастя, горе, смерть; зелений – весна, буяння, оновлення, життя тощо). Солярні знаки, схематичні фігури Сонця, Березині, Древа життя, вишиті на тканині, є ще одним свідченням глибокої шаноби наших пращурів до Сонця. Матері як могутніх, святих, життєдайних першооснов усього сушого. Крім того, вишивання як національна традиція сприяло формуванню у дівчат і жінок терпіння, відчуття краси. Дівчина мала вишивати милому сорочку, хустину, весільні рушники. Вишитий своїми руками одяг був одним із головних показників працьовитості юнки.



Дорогі жінки!

Щиро вітаю вас зі святом весни, ніжності і краси, з Днем 8 Березня!

У будь-які часи, незважаючи ні на що, жінка залишається символом ніжності, острівцем надійності та спокою. Все прекрасне в людині - від Вас, милі жінки.

Ви буваєте сильними і слабкими, веселими і сумними, спокійними і заклопотаними... Я бажаю, щоб усі проблеми, негаразди, печалі, неприємності, хвороби дали б Вам спокій.

Відмінного настрою, абсолютного Вам оптимізму, матеріального благополуччя і віри у себе та своїх близьких!

*З повагою генеральний директор
ВАТ “Тернопільобленерго”
І. Ю. Юхимець*



Понад 60 мільйонів гривень в розвиток енергетики краю

Цьогоріч тернопільські енергетики планують збудувати майже сотню ліній електропередавання



Національна комісія регулювання електроенергетики України схвалила Інвестиційну програму ВАТ «Тернопільобленерго» на 2012 рік.

На інвестиційний розвиток ВАТ «Тернопільобленерго» передбачено 61,4 мільйона гривень проти 57,3 мільйонів гривень торік.

«Найбільше коштів передбачено вкласти в будівництво, модернізацію та реконструкцію електричних мереж – 43,4 мільйони гривень, — коментує заступник головного інженера з розподільчих електричних мереж Роман Дорош. — А це майже 75 відсотків інвестиційних вкладень».

Із цих коштів 24,67 мільйони гривень планується використати на реконструкцію 85,54 кілометри ПЛ 0,4 кВ непридатних для подальшої експлуатації в населених пунктах в селі Кривче

Борщівського району, в місті Хоростків Гусятинського району, в селі Августівка Козівського району і в селі Боричівка Тербовлянського району.

Значні кошти в сумі 6,2 мільйони гривень будуть спрямовані на будівництво нових трансформаторних підстанцій 10/0,4 кВ для розвантаження існуючих ТП 10/0,4 кВ і скорочення довжини існуючих повітряних ліній

покращення якості електроенергії у споживачів.

Суму в розмірі 2,2 мільйони гривень планується використати для заміни існуючих щитів ТП 10/0,4 кВ, що не піддаються ремонту та відновленню.

Також, в інвестпрограмі передбачається виконати часткову реконструкцію та заміну існуючих повітряних та кабельних ліній електропередавання 10 кВ в містах Заліщики, Почаїв, Ланівці та Кременець. На ці роботи планується використати 2,3 мільйона гривень.

Решту коштів, по першому розділу, в сумі 6,7 мільйони гривень буде використано для заміни вимикачів 10, 35 і 110 кВ на підстанціях 35 і 110 кВ.

За другим розділом інвестиційної програми на заходи зі зниження або недопущення комерційних витрат електроенергії буде використано 4,8 мільйони гривень.

Впровадження засобів диспетчерсько-технічного управління обійдеться компанії у 2,45 мільйони гривень, у тому числі 2,43 мільйони гривень передбачається для закупівлі обладнання та впровадження засобів телемеханіки на підстанціях напругою 35-110 кВ у Підволочиському, Борщівському та Збаразькому РЕМах. Впровадження цього заходу дозволить черговим диспетчерам здійснювати дистанційне управління комутаційними апаратами всіх підстанцій напругою 35-110 кВ у районі.

На модернізацію та придбання нових засобів комп'ютеризації закладено 3,05 мільйони гривень. Передусім кошти спрямовуються на закупівлю та впровадження робочих станцій та обладнання нових робочих місць чергових диспетчерів, інженерів-програмістів. Передбачена закупівля двох потужних серверів для районів електромереж, принтерів та інших периферійних пристроїв.

П'ятий розділ інвестиційної програми передбачає продовження роботи із впровадження корпоративної мережі зв'язку. Так, для спорудження веж радіорелейних станцій у селі Шупарка Борщівського району та місті Залішки закладено 2,8 мільйони гривень.

Також, в інвестиційній програмі передбачено суму в розмірі 2,1 мільйони гривень на модернізацію та закупівлю транспортних засобів. Зокрема, планується закупити дванадцять УАЗів та одну електротехнічну лабораторію.

1,33 мільйони гривень витратить ВАТ «Тернопільобленерго» на закупівлю приладів, інструментів та пристроїв для обслуговування і ремонту електричних ліній та підстанцій. Серед них — прилади тепловізійного контролю, засоби малої механізації для розчистки трас ПЛ від порослі дерев, лабораторія для випробування кабельних мереж та інше.

Альтернативна енергетика

Альтернативна енергетика на Тернопільщині

В січні 2012 року голова Тернопільської обласної державної адміністрації дав доручення першому заступнику Миколі Головачу щодо запровадження в області виробництва котлів, які б працювали на альтернативних видах палива.

«Звичайно в області сьогодні функціонують підприємства, що виготовляють альтернативне паливо, - сказав Валентин Хоптян. - Це і паливні брикети у Заліщицькому та Бережанському районах, пресована солома у Козівському районі, біопаливо на базі Хоростківського спиртзаводу і так далі. Та ми ставимо завдання щодо виготовлення спеціальних котлів, які б працювали на даних альтернативних джерелах енергії. Тому я даю доручення першому заступнику щодо вивчення даного питання та впровадження виробництва котлів на території області».

Учасники зібрання заслухали інформацію про пріоритетні завдання в галузі енергоефективності та енергозбереження на 2012 рік, про підсумки діяльності структурних підрозділів обласної державної адміністрації з питань впровадження у 2012 році проектів з енергоефективності та енергозбереження, про джерела та механізми фінансування проектів з енергоефективності та енергозбереження в бюджетній сфері, про формування обласного та територіальних реєстрів проектів з енергоефективності та енергозбереження, про заходи із ефективної обробки та утилізації деревної сировини та залишків продукції рослинництва.

За підсумками наради дано доручення розробити та реалізувати енергоефективні та енергозберігаючі проекти в рамках Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери

виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки та обласної комплексної програми енергоефективності та енергозбереження на 2010-2014 роки, виконання п'ятирічного плану переоснащення об'єктів комунального господарства та соціальної інфраструктури, насамперед розміщених на великій відстані від джерел централізованого теплопостачання, індивідуальними енергозберігаючими системами із застосуванням альтернативних джерел енергії, скорочення споживання природного газу за рахунок впровадження котельного обладнання, яке працює на альтернативних видах палива, організацію запровадження системної роботи з питань, пов'язаних з використанням місцевих видів палива, зокрема, лісових відходів.

Пригоди

Пожежі через порушення правил експлуатації та коротке замикання

Протягом лютого на Тернопільщині сталося понад 10 пожеж, причиною в яких було коротке замикання електромережі та порушення правил експлуатації електроприладів.

Так, четвертого лютого близько дванадцятої години в місті Тернопіль по вул. Л.Українки виникла пожежа в гаражі гаражного кооперативу "Східний". Внаслідок пожежі вогнем знищено дерев'яний стелаж, диван, холодильник. Причина виникнення пожежі – порушення правил пожежної безпеки при експлуатації електричних нагрівальних приладів.

Ще одна пожежа з тої ж причини, трапилася шостого лютого близько одинадцятої години трапилася в житловому будинку в селі Косів Чортківського району. Внаслідок пожежі вогнем пошкоджено меблі, підлога на площі один метр квадратний та облицювання стін. Матеріальні збитки орієнтовно становлять 10 тисяч гривень.

Того ж дня, пожежа із-за причини короткого замикання електромережі сталася в житловому будинку в місті Бучач по вул. Кирична. Внаслідок пожежі вогнем пошкоджено меблі, телевизор та підлога на площі три метри квадратні. Матеріальні збитки орієнтовно становлять 10 тис. грн.

Пожежа з причини короткого замикання виникла в Тернополі по вул. Кн. Острозького. Там загорівся телевизор.

Побував "червоний півень" і в житловому будинку в селі Зарудечко Збарзького району. Внаслідок пожежі вогнем пошкоджено речі домашнього вжитку. Матеріальні збитки орієнтовно складають 10 тисяч гривень.

Внаслідок короткого замикання електролічильника другого лютого виникла пожежа в селі Біла Тернопільського району. Вогнем пожежі знищено лічильник та пошкоджено речі домашнього вжитку.

З причини короткого замикання електричної проводки на Тернопільщині протягом лютого сталося дві пожежі в автомобілях. Так, сімнадцятого лютого в місті Тернопіль по вул. 15 квітня на автодорозі поблизу Збарзького кільця виникла пожежа в автомобілі "Опель Омега", пошкоджено відсік двигуна та салон автомобіля. А двадцять першого лютого в селі Велика Березовиця Тернопільського району по вул. Микулинецькій виникла пожежа вантажного автомобіля "МАН", вогнем пошкоджено відсік двигуна, електрична проводка та радіатор.

Одна пожежа на Тернопільщині трапилася з причини порушення правил пожежної безпеки під час експлуатації побутових нагрівальних електроприладів. Так, шістнадцятого лютого в селі Більче-Золоте Борщівського району виникла пожежа в господарській будівлі. Внаслідок пожежі вогнем пошкоджено перекриття на площі п'ятнадцять метрів квадратних. Матеріальні збитки орієнтовно становлять 5 тисяч гривень.

Третього лютого близько обідньої перерви в селі Смиківці Тернопільського району виникла пожежа трансформатора на території дачного кооперативу "Трудове літо 1", вогнем пожежі знищено трансформатор.

Історія

Перша жінка-електрик залишилася в тіні

Герда Айртон робить в інституті доповідь про свої спостереження за вольтовою дугою, яка справляє на слухачів велике враження і її обирають членом Інституту інженерів-електриків



Герда Айртон

Жінка-лікар, жінка-науковець, жінка-інженер. Ці звично-банальні слова не викликають у сучасників здивування. Більш того, стать фахівця високого класу навіть не підкреслюється. Вона грає другорядну роль.

На жаль, так було не завжди. Порівняно недавно, в 1858р. на з'їзді лікарів Німеччини була прийнята резолюція про недопущення жінок у лікарську практику. У Росії талановитому математику Софії Ковалевської могли запропонувати тільки вакансію вчительки початкових класів. У Франції лауреата Нобелівської премії з фізики 1903 року Марію Кюрі-Складовську не обрали в Академію наук тільки тому, що вона була жінкою. Мало того, вона за свою дослідницьку роботу взагалі не отримувала зарплати. Тільки в листопаді 1904р. їй дали "законні права входити в лабораторію чоловіка" і отримувати платню.

У більшості університетів жінок не брали в якості слухачок навіть за гроші, а там, де приймали, їм видавалися посвідчення про закінчення, що не мали юридичної сили для заняття державних посад. Як висловився професор вищих жіночих курсів Петербурга І.М.Сеченов в ті часи жінки просто "прагнули свідомо і безкорисливо до освіти, як до вишого блага" і все.

Тут мова піде про людину талановиту, цілеспрямовану та сміливу, що зуміла стати першою жінкою-членом міжнародної організації "Союзу інженерів-електриків", першою жінкою-членом, що зробила офіційну доповідь в Британській академії наук - Лондонському Королівському суспільстві і залишила сліди своєї діяльності в електротехніці, радіотехніці,

кінематографії і навіть у військовій техніці. Звичайно, їй допомогли, крім особистих природних якостей і випадкові обставини біографії. Їй пощастило. Але щастить тим, хто працює і шукає.

В Україні ім'я цієї жінки майже не відомо навіть фахівцям. Воно залишилося в тіні. Але заслугове того, щоб його знали.

Герда Айртон (уроджена Маркс) народилася в Портсі, Англія, в 1854 р. була третьою дитиною з восьми дітей годинникаря, емігранта з Польщі. Герду мати віддала на виховання своїй сестрі, вчительці і співвласниці приватної школи в Лондоні.

Школа-інтернат, де Герда навчалася з дітьми тітки, була елітною і тому вона отримала можливість спілкування не тільки з учнями, але і їх батьками-представниками місцевої інтелігенції. Серед них була і письменниця Мері Еванс, що публікувалася під чоловічим псевдонімом Джордж Еліот.

Закінчивши школу, Герда залишається в Лондоні і не тільки заробляє собі на життя рукоділлям, а й допомагає своїй родині. На щастя талановита дівчинка була помічена і багаті прихильники жіночої освіти вносять за неї плату за навчання в Кембриджському університеті, де ними засновано Гіртон-коледж спеціально для навчання та проживання тільки жінок.

Після успішного складання вступних іспитів з математики та англійської мови в 1876р. вона стає студенткою. Всі помисли юних леді Гіртон спрямовані на те, щоб довести своїм прикладом, що вони нічим не гірше джентльменів, які навчаються в інших коледжах. Герда Маркс організовує жіночу пожежну команду, співає в хорі, разом з Шарлоттою Скотт створює математичний клуб, "щоб обговорювати математичні питання". Напружене навчання не кращим чином позначилося на її здоров'я. У неї підвищився артеріальний тиск і їй часто доводилося його вимірювати. Щоб скоротити час на цю процедуру, вона винаходить новий тип тонометра. Нарешті в 1881р. університет закінчений, але їй вручають замість диплома папір, який нічого не означає. Тим не менш, вона дає приватні уроки, стає репетитором. З'явилися деякі гроші, які вона вирішує використовувати для продовження навчання. Відомо, що на Заході хорошим спеціалістом вважається той, хто здобував освіту в кількох вузах. Саме ця обставина приводить Герду в технічний коледж.

Її чоловік – Вільям Айртон, що вважався вчителем майже всіх інженерів телеграфістів Англії, займав пост Президента Інституту інженерів-електриків, громадської організації, яка існувала на внески своїх членів.

Він і привернув Герду до роботи у власній лабораторії.

Поетична колонка

Даруйте жінкам квіти

Любів жінок милих – як Сонце любів
 Як зорі, як небо, як квіти!
 Бажайте обняти їх шокожну мить
 І вірте: нема краших в світі!
 Учїться в них бачити тільки красу,
 Щоб добрі слова їм казати.
 Не дайте обрізати пишну косу,
 Щоб вроду жіночу ласкати.
 Даруйте їм ласку – шокожен день,
 Цілуйте при всякій нагоді,
 Бо вряд чи зустрінете серед людей,
 Миліших, а чи на них схожих.
 Любов – це не шелест у лузі трави,
 Не грім, блискавиці, не вітер.
 Цей дар опускається тільки згори –
 Від Того, хто серцем скрізь світить.
 Любов – це проміння людського життя,
 Що найближче закоханих зводить,
 Аби пробудити у них почуття,
 Котре людство до щастя приводить;
 Де жінка найбільшою постаттю є:
 Як мати, як донька, дружина,
 Бо цю благодать їм Господь всім дає,
 Щоб впав на коліна мужчина,
 Перед нею з букетом троянд у руках,
 З словами: «Прийми оці квіти:
 Аби знала, що ти лиш єдина така
 Найніжніша кохана у світі!»
 ... Кохайте жінок, аби Ваше життя
 Було як пора ця весняна,
 Що квітує й дзвенить у пташиних піснях
 І дарує всім людям кохання!

Володимир Остапук

Історія

Перша жінка-електрик**залишилася в тіні**

Герда Айртон робить в інституті доповідь про свої спостереження за вольтовою дугою, яка справляє на слухачів велике враження і її обирають членом Інституту інженерів-електриків



переважно з кінців розпечених електродів. Температура їх настільки висока, що її заміри проводяться тільки оптичними способами, бо всі відомі в природі елементи в ній випаровуються.

Герда починає самостійні досліди з вугільними електродами. Змінює їх діаметри, відстань між вугіллям, змінює струми, вимірюючи напругу.

Вона не знає, що скоро в основі роботи радіопередавача (радіо ще називається іскровим телеграфом) буде використана електрична дуга. Саме дуга зможе замінити іскру, зробивши коливання в антені незатухаючими. І ці експерименти Айртон ой як важливі для майбутнього радіотехніки.

Жінка-вчений виводить формули, за якими можна в практичній діяльності керуватися інженерам - зварювальникам, металургам, світлотехнікам.

У 1895р людство отримує в подарунок одне з найбільших винаходів - кінематограф. Для проектування "рухомих картин" на великий екран потрібно яскраве джерело світла. Лампочки розжарювання Едісона ще слабкі, малопотужні. Найкраще підходять дугові лампи. Але вони видають неприсмі звуки, шумлять. Це не прийнятно, якщо врахувати, що в ті часи проектор знаходився в загальному залі з глядачами. В іншому шум заважав не лише там. Дугові лампи, встановлені в театрах, особливо оперних, своїм шумом отруювали глядачам сприйняття музики і нюансів мови. І Айртон розробляє спеціальний ліхтар для проекційних апаратів, менш гучних, з прийнятним для людського ока спектральним складом світла. Вона патентує ліхтар як винахід.

У 1899р. Герда Айртон робить в інституті доповідь про свої спостереження за вольтовою дугою, яка справляє на слухачів велике враження. Проблем з голосуванням не було і її обирають членом Інституту інженерів-електриків. Так з'явилася перша жінка-електрик.

Вона вважала роботи над дугою вершиною своєї наукової діяльності. У 1902р в Лондоні видається її книга «Електрична дуга», яка дуже цінувалася фахівцями всього світу.

Того ж року її висувають кандидатом у члени Лондонського Королівського товариства. Але Чартер (статут) академії не дозволяє будь-якій жінці бути її членом. Це було для Герди великим розчаруванням.

У 1903р. до неї в глушину, на узбережжі з Франції приїжджає Марія Кюрі-Скłodовська. Вона в стані важкої душевної депресії не лише тому, що її також не вибирають в Паризьку академію. Але й через плітки недоброчинців, що поширюють чутки про те, що вона друкує не свою частку досліджень, а просто публікує праці недавно померлого чоловіка-П'єра Кюрі. Вони багато років дружать сім'ями і Герді теж знайомі докори на власну адресу на таку ж тему. Вона заспокоює подругу, відволікає її від переживань і знову збуджує в неї інтерес до життя. Незабаром Марія отримала другу Нобелівську премію і це доставило Герді велику радість.

У 1906р. Герду Айртон запрошують в Королівське товариство зробити доповідь за темами її робіт. Доповідь було зроблено блискуче і її наукові роботи були представлені до нагороди Великою медаллю.

Висококласний спеціаліст Айртон оцінив знання дружини і її ентузіазм, але підкреслено не втручався в її експерименти. Це знали всі, не тільки співробітники їх лабораторії.

Професор Айртон і його помічники не встигали з численними дослідженнями, тим більше що їм доводилося часто виїжджати на численні електротехнічні виставки у Францію, Німеччину і США. Тільки так можна було знайти новітні досягнення видатних електротехніків світу - Сіменса, Яблочкова, Едісона та інших. Інших способів, щоб не відстати від них не існувало. А тоді поїздка, наприклад в США, займала місяці.

Перед однією з поїздок абсолютно випадково працівники лабораторії зіпсували лабораторний журнал професора з результатами численних досліджень. Це була майже катастрофа. Адже військове відомство контролювало фінансування. Тому було вирішено відновити журнал, допустивши Герду Айртон до повторення дослідів. Вона, звичайно, була в курсі всіх подій і результатів в лабораторії і блискуче впоралася з цим завданням.

Перші ж спостереження над вольтовою дугою, так тоді називався дуговий розряд, дав дивовижні результати. Виявилось, що електрична дуга є специфічним провідником, при якому порушується закон Ома. Думка, що стовп розжареного газу дуги випускає світло, не відповідає дійсності. Сліпуче світло виходить



**Відділ роботи з громадськістю
 ВАТ "Тернопільобленерго"**

Тел.: 25-17-51, внутрішній: 35-60.
 E-mail: pr@toe.te.ua